

DANSK UDVIKLINGSSTØTTE TIL MILJØ OG RETTIGHEDER I MELLEAMERIKA

Kortlægning af oprindelige folks territorier, økosystemer og beskyttede områder i Mellemamerika

Resultat: Oprindelige folk får værktøj til at styrke jord-rettigheider og beskytte biodiversitet

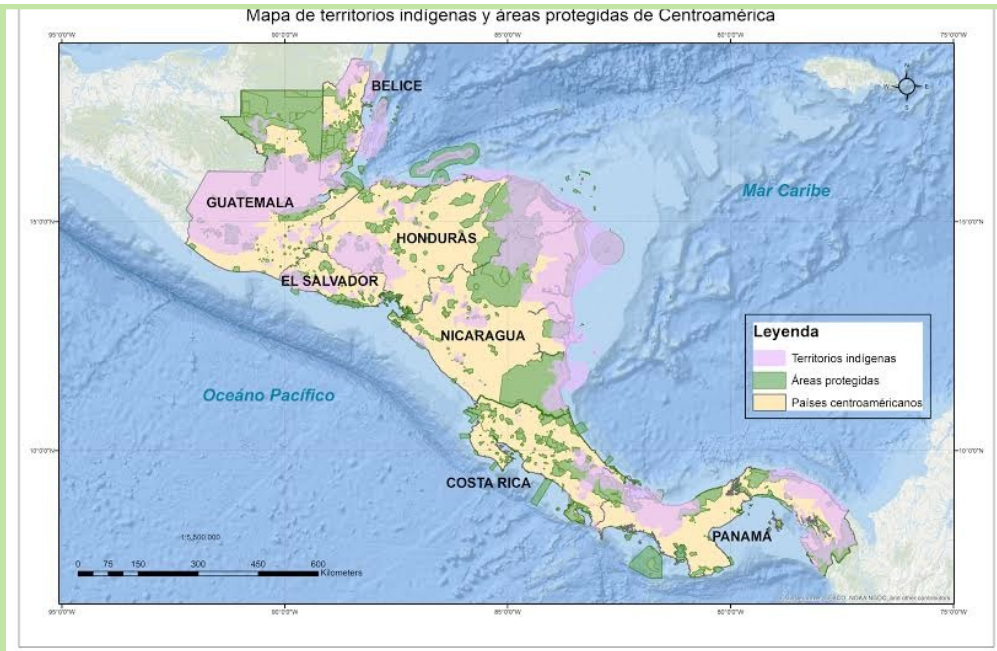
Baggrund

I Mellemamerika er biodiversitet tæt forbundet med de oprindelige folks liv og tusindårige viden, da de fleste af de oprindelige folk er direkte afhængige af floraen og faunaen i deres territorier. De er derfor afhængige af at bevare balancen i økosystemerne i de territorier de bebor eller anvender, både når det gælder økosystemer til lands og i hav og floder.

Forbindelsen mellem de oprindelige folk og økosystemernes balance blev i 2002 dokumenteret i et studie fra National Geographic Society (NGS) og Center for the Support of Native Land (CSNL). Studiet førte til publiceringen af et Kort over Oprindelige Folk og Økosystemer (skove og havressourcer) i Mellemamerika og det sydlige Mexico.

Kortet viste, at de oprindelige folks territorier er naturområder som er rige på biologisk og kulturel diversitet. Det viste også at man i regionen kunne observere et stort tab af skov, og at de områder der havde den bedst bevarede natur var dem som befandt sig i de territorier som bebos og anvendes af oprindelige folk og folk af afrikansk afstamning.

Mere end et årti efter publiceringen af kortet, identificerede det regionale kontor for *International Union for Conservation of Nature (IUCN)* og de oprindelige folks organisationer et akut behov for at opdatere kortet og inkludere de beskyttede naturområder som ikke var medtegnet på det oprindelige kort.

Et detaljeret kort over naturområderne

Gennem de sidste 13 år har der været flere positive forandringer i forhold til oprindelige folks jordrettigheder i Mellemamerika. De oprindelige folk har fået udstedt skøder på deres natur- og ressourcerige jorde flere steder i Honduras og Nicaragua, og størstedelen af de mellemamerikanske lande har nu ratificeret ILO's konvention 169 om oprindelige folks rettigheder.

Imidlertid er presset på økosystemerne i regionen vokset, på trods af de oprindelige folks skøder på jorden. De oprindelige folks territorier bliver stadig mere truede i Mellemamerika (bl.a. af pres fra nationale og multinationale selskaber indenfor minedrift og træhugst). I anerkendelse af denne situation har IUCN med Danidas hjælp, gennem Pro-Ambiente programmet, arbejdet på at udgive et nyt detaljeret kort over oprindelige folks territorier, naturlige økosystemer og beskyttede områder i Mellemamerika.

Pro-Ambiente støtter de oprindelige folk og IUCN i Mellemamerika

Pro-Ambiente programmet muliggør

- De detaljerede informationer i kortet vil være nyttige på lokalt, nationalt og regionalt niveau når de oprindelige folk skal fremsætte deres krav om at få certificeret og udstedt skøder på jord, når de skal deltage i beslutninger angående nye beskyttede naturområder og når de skal forhandle om brugen af naturressourcer i eksisterende beskyttede områder.
- Kortet vil også være et vigtigt værktøj når de oprindelige folk skal sørge for at deres ret til frit, forudgående og informeret samtykke respekteres når statslige eller private aktører påtænker at starte projekter indenfor deres territorier, og når de skal sikre sig at de får del i afkastet af sådanne projekter hvis de godkendes.
- Det forventes at kortet vil være brugbart ikke alene for de oprindelige folk, men også for regeringerne i Mellemerika, for den private sektor, universiteter, organisationer der arbejder med miljøbevarelse og andre organisationer i civilsamfundet.

De oprindelige folks værk – og deres værktøj

Processen med at designe kortet har inkluderet en lang række af de oprindelige folk som har deltaget i indsamlingen af information til brug for optegnelsen. Undervejs blev der afholdt mere end 100 workshops og møder, hvor mere end 3.000 personer har deltaget; dels repræsentanter fra de oprindelige folks organisationer og dels repræsentanter fra de 7 mellemamerikanske staters institutioner for nationalparker.

Deltagelse i processen har gjort det muligt for de oprindelige folk at skabe klarhed over deres territoriers topologi, deres befolknings sammensætning og ressourcer. De regionale organisationer for oprindelige folk, såsom *Consejo Indígena de Centro América (CICA)* har deltaget i udarbejdelsen af kortet, og efter deres opfattelse vil kortet blive et vigtigt værktøj i deres arbejde med at påvirke og forhandle med nationale myndigheder og med det regionale system for koordinering mellem de mellemamerikanske regeringer, *Sistema de Integración Centroamericana (SICA)*.

Den danske støtte til udarbejdelsen af kortet kanaliseres gennem IUCN og udgør en halv mio. DKK. Publiceringen og en videreudvikling af kortet på nationalt niveau modtager støtte fra National Geographic og det spanske udviklingsagentur AECID.